

Mert az egyetemes egyház, bár a kereszténység nagy elveinek és üdvítézményeinek az egész világon hivatása szerint való elterjesztésében korlátokat nem ismer: ő éppen úgy otthon van a Duna, Tisza között, mint a Tiberis mentén, vagy a Ganges partjain; egyformán fiainak fogadja a négereket, mint a fehér bőrűeket; mégis tisztelőben tartja a fajok összeolvadásának, a nemzetek államháromörülésének természeti törvényeit és a hazaszeretnek Istentől szívünkbe oltott erényét, melyet maga az Üdvözítő szentelt meg könnyeivel és amelyre a nemzetek nagy apostola oly sokat jelentő vonatkozást tett a római polgárságra való büszke hivatkozással.

Elve az egyháznak, — isteni alapítójának rendelkezéséből: „Adjatok meg a császárnak, mi a császáré és az Istennek, mi Istené.” Vagyis: Egy az Isten, egy a vallás, egy a hit akár a földközi tenger mellékein, akár a britt szigeteken vagy Kaliforniában; de a császár, király vagy köztársasági elnök személyében tiszteljétek a nemzetek szuverenitását és engedelmeskedjétek a hatalmasságoknak, mert amely hatalmasságok vannak, azok Istentől rendeltettek.

De nemcsak a múltban, a midőn szilaj néparamlatok hőmpölyögtek végig Európán, volt szükségök a nemzeteknek a kereszténységre, hogy ez náluk a kulturát megteremtse, hanem szükségök van az egyházra a modern nemzeteknek is, hogy a kultura gyöngyei: a tisztult világnézet, az emelkedett gondolkodás- és nemes érzésmód el ne merüljenek a kulturának kül-

sőségeiben. A nemzetek kulturájának nem elsődrendű tényezői: a monumentális paloták, a művészet csarnokai szobrokkal, festményekkel és a becses könyvtárak, hanem a kulturának legbecsesebb elemei: a léleknek műveltsége, a szívnek nemesisége, a szenvedélyek fektentartása, az erényeknek ápolása és tisztelőben tartása.

A kulturának ezen legbecsesebb elemeit ma is a Jézus iskolájában lehet megszerezni. Ő állította be a világba azokat a természetfölötti erőket, melyek a nemzetek szívét, lelkét megnevesítik, a nemzetek megerősödésének, nagyságának, tisztelőtlenek állandó forrásai. Egyházában oly üdvítézményeket létesített Jézus, melyek isteni erőt kölcsönöznek a gyenge, a fáradt emberi léleknek, hogy az csüggedés nélkül, önbizalommal törtessen előre az erényesség meredek útján. Nemesak az evangélium magasztos igéinek a hirdetését bízta egyházára, hanem azt is meghagyta: „Elmentvén, tanítsatok minden népeket, megkeresztelvé őket stb.” Vagyis: a tanítás mellett nyissátok meg és vezessétek a lelkek megújulására azokat a csatornákat, melyek az isteni kegyelmet, az isteni erőt közvetítik a lélekkel.

Jézus Krisztusnak magasztos evangéliuma és üdvítézményei regenerálták a világot gondolkodásában, érzésében és életének külső nyilvánulásaiban. Ezek regenerálják ma is. Ezek tartják fenn a hitet; ezek adnak magasabb erőt a gyenge embernek. A tudományok haladása, a technikai vívmányok terjedése sem jobbá, sem boldogabbá nem teszik a társadalmakat,

és az alkotmányos nemzeteknek, minő a magyar is, még nagyobb szükségük van az egyház támogatására, mint azoknak, melyeket korlátlan hatalom tart lenyűgözve. Minél kevesebb korlátot állít fel a szabadságnak a külső hatalom, annál több fekéző erőre van szükség az egyéni lélekben, hogy a szabadság-romlására ne válják a nemzetnek. Vaspálcával lehet kevésbé művelt tömegeket is kormányozni; de az alkotmány arany jogára csak azon népnek való, mely a szabadságra megérett. A közszabadság csak akkor válik a nemzet üdvére, ha a nép lelkében ott él az Isten; ha megtanulta az önmegtagadást, mely a közüdvért képes feláldozni az önrédet. De mi lesz a közszabadságból, ha a föl-szabadított szenvedélyek vezetik a tömegeket a választott urnához; ha a lelkiismeret helyett az önzés mozgatja a társadalmi életet?

A szenvedélyek ellen sikeresen harcolni csak az egyház tud, mert az ő kezeibe tette az Isten a szükséges erőket. A kard, melyet az állam keze forgat, nagy hatalom, de még sem tud megbirkózni a szenvedélyek hatalmával.

Világtörténeti tény, Jézus Krisztus regenerálta a világot. Ami nemes átalakító erő van kulturánkban, azt neki köszönhetjük. Amit Krisztus tett, létesített a szívekben, lelkében, azt teszi az egyház is, vagy jobban mondva, Krisztus ugyanazt teszi ma az egyház kezei által, amit egykor önmaga közvetlenül cselekedett: regenerálja, erősíti, nemesít mindazokat, akik megnyitják Előtte szívüket.

És hol van nagyobb szükség ezen

ság — mondjuk egyszerűen, hogy szenvedélyük, éppen úgy, mint amazoknak — a feltűnés viselkedése.

A hivatásos jótevők szívük-lelkük erzelme ösztönzi a könyörületeségre. Ezeknek öröm, lelki megnyugvás jót eslekedni. Ezek személyesen is érintkeznek a szegényekkel, tudják mir e és mik or van legnagyobb szükségük. Úgy adakoznak, hogy valóban segítve legyen a nyomorogón és annak örömet is szerezzenek.

Ezeknek szívében a szeretet — lelkében a könyörület uralkodik.

Egy párisi bankár 100,000 frankot küldött a városnak, hogy azt újévre osszak ki a szegények közt. Pár nap múlva megjelenik egy úr — a város részéről — hogy hálás köszönetet mondjon a város nevében a fejedelmi adományért — a mint magát kifejezte. — A bankár azon kérdésére, hogy miként osztották szét az összeget — elmondta, hogy 50,000 szegény volt bejelentve — s ezek közt osztották szét. „Tehát 2 frank jutott e fejedelmi adományból egynek!” mondá gúnyos mosolygással a bankár.

A bankár gyomorbaiban szenvedett, orvosai e baj ellen hosszú sétákat rendeltek.

Pár nappal az elmondott esemény után — sétája közben — egy szerény városrész még szerényebb utcájába tévedt. Egy gyerekjátékos bolt kirakata előtt hallja, a mint egy idős asszony egy fiatalabbnak meséli, hogy kávé és cukrot vásárolni megyen, mert egy nagylelkű úr nagy összeget adott a szegények részére —

s abból ő is kapott 2 frankot. A bankár megállt és hallgatta a beszédet.

A fiatal asszony ruhájába kapaszkodva kis leánykaja bánta a kirakatot; egy sárga atlaszba öltöztetett baba megnyerte tetszést s rimázkodott anyjának, hogy vegye meg neki. A fiatal asszony kijelentette leánykájának, hogy ő szegény és ilyesmire nincs pénze!

— „Oh engedje meg, hogy menjek be a gyermekkel, én megveszem, a 2 frankból kijut az ára!”

— „Mit gondol? hiszen önnek is kell a pénz, nem engedhetem!”

Végre is engedett az anya s az öreg asszony a gyermekkel bement a boltba; pár pere múlva a leányka örömtől sugárzó arccal jött ki a boltból, a kis babát keblén szorongatva. Utána jött az öreg asszony, szemében örömkönyök csillogtak.

„Száz ezer frankom nem szerzett annyi örömet, mint a vén asszony két frankja — gondolá magában a bankár és sóhajtvá távozott.

A bankár jötekonysága konvencionális, az öreg asszonyé pedig hivatásos. A hivatásból jötekonycodók tudják hol és mik or kell alkalmazni a jöteket, s az öröm, melyet a jötevényben részesült érez, visszhangra talál az adományozónál.

A jötekonyságot legjobban és legnagyobb mérvben Angliában gyakorolják; menedékházak, árvaházak, népkonyhák mind ott létesültek először. S ott nemesak anyagi segélyben részesíti a szegényt, hanem erkölcsiben és szellemiben is, hasznos és élvezetes szórakozásban is.

Igy rendeznek nagy hangversenyeket, felolvasásokat és előadásokat változatos programmal. Kiváló művészek és műkedvelők szerepelnek az ilyen estélyeken. Beatrix battenbergi hercegnő, az angol király nőtestvére, ki kiváló zongora-művész, az ilyen hangversenyeken igen gyakran szokott közreműködni.

London közelében van egy gyógyíthatatlan beteg gyermekek számára berendezett kórház s ott az ágy mellett asztalokan mindig szép friss virágok láthatók.

E virágokat Anglia kiváló írónöje Ward asszony küldi remek üvegházaiból.

Gyöngéden érző szívnek megnyilvánulása e eslekedet; azok a szegény beteg gyermekek mosolyogva gyönyörködnek és szórakoznak a szép és illatos virágokban. S azt mondják — kik ott jártak — hogy a sok virág derültté teszi e szomorú helyet.

Előkelő egyenekből klub alakult Londonban, melynek tagjai kötelezik magukat — bizonyos napokon felváltva — éjjel az elhagyottabb utcákat bejárni s ott a hajléktalan és nélkülözéstől összeesett szegényeket felszedni és a klubnak mentő helyiségeibe vinni s ott étellel és éjjeli szállással ellátni.

Az ittas embereket szintén ápolásban részesítik. Nagy tévedés volna azt hinni, hogy csak pénzzel lehet jót tenni. A pénztől eltekintve még számtalan módja van a jötevésnek. Sőt a nem jól alkalmazott pénzeségiség néha nem is használ, miként a bankár említett esete bizonyítja. Mit használ két frank a nyomorban ver-

isten erőnek az alkalmazására, mint ott, ahol a nemzet jövőjét nevelik, az iskolákban? Az egyházat szűkebb térre szorítani az iskolákban, annyit tesz, mint Krisztus nevelő munkáját korlátozni a nemzeti megújulásban.

Ne mondja azt senki, hogy az egyháznak szabad bemenete van az iskolákba ezután is; hát ennek a regneráló erőnek nem vágják el az útját.

Az elvitázhatatlan dolog, hogy aki úr az iskolában, az rányomja saját bélyegét az iskolára. Az iskola szelleme az iskola tulajdonosának a szellemétől függ. — Ha ez a szellem az iskolában az állam érdekeivel összeitkőzésbe jő, hát az ilyen iskola érezze az államnak hatalmát. De ha ez a szellem a vallásos ihletésig lehel be az állam jövőjébe, az állam polgárainak a lelkébe, akkor az államnak az igazi kultúra érdekében tisztelni kell az egyháznak jogait.

Ahol az állam az úr az iskolában, biztosítva van-e ott a szívek mélyén szüntelen hivatott vallásos nevelés? Az állam felekezeten levén, bármily világnézeti tanító előtt megnyitja iskoláit. Nevelhet-e istenfélő keresztényt az olyan szellemű egyén, aki maga hitetlen? Nem szenved-e csorbát a gyermek vallásos meggyőződése az olyan iskolában, ahol a tanítók röpké szölamai és a meg nem válogatott ifjúsági olvasmányok a vallás gyönyölására céloznak?

Nem ádlatlan harcot akarunk folytatni, midőn a felszínre hozott népiskolai reformtervezetnek sérelmes pontjaira rámutatunk, hogy

gödönek, hogy éppen három napon lesz mit emnie s azután ismét semmi. Ezért kell közvetlen érintkezni a szegényekkel; megismerkedni körülményeikkel, hogy igazán segíthessünk ott és akként, a mint a szükség kívánja!

Hja, de a stréberek főfájást kapnak a penészes pincelakások szagától! A konvencionálisoknak nincsen idejük ilyen apró háztűz-látogatásokra; az ilyen dolgok csak azoknak valók, kiknek nincsen egyéb dolgok — vagy beteges érzékenységben szenvednek!

Táncolni, énekelni, zenélni, kerékpározni — ebben kulminál az általános jótékonyág: — szentöl-szembe látni a viskók nyomorát, egy rongyokba öltözött szegénynek sebet bekötni avagy lázas fejére hideg borogatást tenni — ez már csak a régi századokba való melodramatikus kirohanás!

A divatos jötevők inkább kedvelik adakozásukat selyem, bársonyjelmezbe öltözve gyakorolni fényes bálteremben, villanyfény mellett virágtól és parfümtől illatos levegőben.

Igy kényelmesebb leróni a szegénység iránti tartozásukat. Aztán az a fődolog, hogy így elegánsabb!

A jótékonyág a környőület megnyilvánulása s ez az embernek legnemesebb, legszebb tulajdona. Éppen azért ebből sportot üzeni, divatot faragni nem lehet!

Annál kevésbé, mert a kereszténység a fa, melynek lombja a szeretet, virága a környőületes jótékonyág!

Bálint József br.

azok megváltoztassanak, hanem az a meggyőződés szólal meg ajkaink által, hogy a kath. kultúra zászlaja alatt hazánk boldogságát a legsikeresebben munkáljuk.

Posványos parlament. A mikor annyi veszedelem tornyosul hazánk felett: akkor minden hazáért aggódó magyar ember azt várná, hogy a parlamentben a kormányférfiak, valamint az egyes pártok teljes szívével és lélekkel arra törekssenek, hogy megkapják a mozzatokat, melyekkel ennek a szerencsétlen országnak a szénáját végre-valahára rendbe hozzák. E helyett a költségvetési vita befejezésénél is azt tapasztaltuk, hogy személyes torzalkodások, durva támadások, valóságos piros posztok mutogatása (akáresak az állatkerti arenában) jártak. Két hatalmas matador: Bánffy, a volt miniszterelnök és Tisza, a jelen ura mérköztek össze. A helyzet mindenesetre nálunk eddig páratlan és szörnyen pikáns volt. Egy volt miniszterelnök, aki harminchét éves kormányzati rendszerünknek nemesak minden bűnét ismeri, hanem azokban nagy mértékben részes is volt egykoron, most mint ellenzéki vezér suhogtatja kardját. Szó sincs róla, helyzete kenyelmes — nincs előtte kulisszatitok. Ellenfele egykoron hűséges fegyverhordozója, olykor tanácsadója volt.

Jól ismerik egymást. Meg is látszik a hadakozás módján. Elkeseredett, sebző esapások hullanak innen is, onnan is. És a politikai gúgászoknak ez a harcát, mint hallgató és néző publikum élvezi egy olyan hatalmas párt, melynek tagjai egykoron tűzön-vízen átrohantak Bánffyal egész az ischli klauzuláig, melyért a felelősséget Bánfy körülben a jelenleg is miniszterkedő Lukács Lászlóra hárította. Ez a hűséges párt mondjuk, mely olyan kedélyesen melegegett és hizott a Bánffy konyháján egykoron, most éppen olyan odaadással és hűséggel bólogat, helyesel, dörmög, tapsol, zug Tisza mellett. Mikor Bánffy a hatalom polcán a nemzeti lobogót háromszínű rongynak titulálta, éppen úgy helyeselt, mint most, amidőn Tisza csupasz leplezetlenséggel merészelt hirdetni a magyar parlamentben, hogy Deak a magyarnyelvre vonatkozó jogot elvette a nemzettől s átruházta a királyra, s hogy Magyarország csak addig van, amíg az osztrák nagyhatalom tartja.

Bizony posványos, erőtelen az a parlament, amelyben nap-nap után így lehet pofozni a nemzetet.

Am a Tisza és Bánffy vehemens szájközdése mégis jó lehet valamire. Kinyitja talán végre valahára a nemzet szemét s meglátja a nemzet, hogy a szabadelvű kormányzatot sem eddig nem vezette, sem most nem vezeti, sem a jövőben nem fogja vezetni hazafias meggyőződés, komoly megfontolás a nemzet vitális érdekeinek megvédésénél, hanem vezette mindig a szolgaság érzete Ausztriával szemben, hogy a vezetők a maguk személyes hatalmát fenntarthassák s igyállandó mesterfogásukkal, furfangjukkal a magyar államiságot teljesen eltorzították, a parlamentárizmust lejáratták, a politikai morált korporsóba rakták.

Miert kell hát még ezek után is felcícomázott hullát tartogatni a parlament palotájában, mint valami díszes mauzóleumban? Az oszlásnak induló hullá büze előbb-utóbb meg talál fulasztani minden életet.

H I R E K.

— **Soo Gáspárt**, a székelyudvarhelyi r. k. főgimn. derek igazgatóját, aki nemrégiben jubilált, amely alkalommal a szent Atya is kitüntette, most újabb kitüntetés érte, amennyiben a király a Ferencz-József rendet adományozta neki. Szív-ből gratulálunk.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Burger Árpud székelyudvarhelyi róm. kath. főgimnáziumi h. tanárt a fennálló szerződés alapján ugyanoda rendes tanárnak kinevezte. Sok szerencsét!

— **Személyzeti.** Opra Lajos oláhláposbányai lelkész súlyos betegsége miatt nyugalmaztatván, helyébe Szmolten Pál ákosfalvi lelkész küldetett.

Lukács József marosportusi kántortanító állásában véglegesítettett.

— **Névváltoztatás.** Herberger Béla esküszomlyai róm. kath. főgimn. tanár belügyminiszteri engedéllyel nevet Kolozsvári-ra változtatta.

— **A Mária-kongregációk** harmadik országos értekezlete igen nagy érdeklődés mellett folyt le Budapesten Püspök urunk ő méltóságának elnöke alatt. Elnöklő püspök úr a Mária-kongregációk elleneseivel szemben különösen kiemelte, hogy ez az intézmény hatalmas és üdvös nevelő eszköz, mely az intézetnek, melynek kebelében virágzik, jó hírnevét csak előmozdítja. Fokozza az ifjúság erkölcsi erejét s igazán vallásos és hazafias szellemet olt az ifjúság fejledező lelkébe. Miután minden igazi katolikust ily irányú munkálkodásra buzdított az elnöklő püspök, a gyűlést megnyitotta. Az első előadó Csucs István (Székesfehérvár) hittanár volt, aki az ifjúsági kongregációk belső világról beszélt. Komárik S. J. azt hangoztatta, hogy a főiskolai kongregációknak még sokkal fontosabb szerepük van, mint a középiskolaiaknak, mert a középiskola még nem annyira alkalmas tér az erős karakter kifejlesztésére. Ehhez hozzáfűzte elnöklő püspök úr azon ohajtásának adott kifejezést, hogy jövőre a férfiak kongregációjával is foglalkozni kell. Majd szóba került a női kongregációk ügye is, melyhez szintén többen szólottak hozzá. Láng Imre cisztercita az ifjúsági olvasmányokról tartott előadást. Előadásában megvilágította azt a sok veszedelmet, melyet a helytelen irányú ifjúsági olvasmányok terjesztenek. Ebben a dologban nem lehet kellőleg vigyázni, mert még a jobb könyvekben is előfordulnak olyan leírások s jelenetek, melyek az érzékiség felébresztésére hatnak. Szem előtt kellene tartani éppen az ifjúsági olvasmányoknál, hogy művészi érdekekért nem szabad az erkölcsiakat áldozatul hozni. Éppen azért nem szabad elítélni azt az irányt, mely helyesnek tartja a céltzas, vallásos ifjúsági művek írását. Az ellenőrzés szempontjából indítványozza, hogy szerveztessek egy bizottság, amely az ifjúsági irodalmat gondozza, fejlessze. Szerinte e bizottság a „Zászlónk“ munkatársaiól kerülhetne ki. A „Zászlónk“ szerkesztője Izsof Alajos nehézkén tartja ilyen bizottság szervezését különösen lapja munkatársaiól, akik nagyon kevesen vannak. Erre elnöklő püspök azt ajánlja, hogy mindenki, aki jó könyvet ismer, jelentse be a „Zászlónk“ szerkesztőségének.

Végül Komárik S. J. előterjesztésére kimondta az értekező, hogy az idei jubileumi évben országos Mária-kongresszust rendez a kath. nagygyűlés egyik napján. Az előkészítő bizottság megválasztása után az értekezőt véget ért.

— **Negyvenéves találkozó.** Egy fel emberéletet kitevő idő múlva találkozók nyolc igen tekintélyes ember e hó 5-én Székelyudvarhelyt, mint az ottani róm. kath. főgimnázium egykori növendékei, kik 1864. június havában tettek ott érettségi vizsgálatot. Akkor 31-en voltak, ma már a szám megfordult és 13 lett belőle. 1889-ben, 25 év múlva jöttek össze először 18-an, 1899-ben 9-en és most 8-an. Jelenleg életben vannak: Galgószy Emil kir. járásbíró (Szentgotthárd), Csiki János főesperes (Zalathna), Vargyasi Mihály gazda (Kézdíszentlélek), Ugron Gábor orsz. képviselő, Tompos Ignác ügyvéd (Kolozsvár), György Pál kir. tanácsos, pénzügyigazgató (Marosvásárhely), Eperjesi Pál birtokos (Kézdípeselnek), Pap János esperes (Közvényes-remete), Ferenczy Lajos plébános (Kajántó), Böjthy Endre árvászekei elnök (Csikszere), Antal-József nyug. telekkönyvvizsgáló (Csikszentmárton), Sebessy Ákos kir. közjegyző (Ségesvár) és Szombatfalvy Lajos rendőrőkepkapitány (Székelyudvarhely). Az utóbbi 8 jelent meg a találkozó, mert a többiek betegség és más okokból kimentettek elmaradásukat. Kedden reggel Ferenczy Lajos Te Deumot szent misét mondott a plébániai templom főoltárára az előkért és Papp János a mellékoltáron az elhalt tanuló társakért esendes misét tartott. Ennek végeztével a Székelyudvarhelyt pihenő három tanuló társ és Kovács Antal tanárak sirjánál rövid imát mondtak. Majd Jung Cseke Lajos apátjának tisztelegtek és levonultak a régi gimnázium (most finevelő) azon termébe, hol az érettségi kiállottak. Papp János ad hoc elnök szép megnyitói beszéde után 320 K-ás alapítványukat, mely a Székelyegyleti takarékbukása miatt 175 K-ra apadt, megpótolták 80 K-val. Elhatározták, hogy Isten segédelméből öt év múlva ismét találkozni fognak. Természetes, hogy a ritka találkozót vig lakoma fejezte be.

— **A katolikus tanítók nagygyűlése.** Katolikus tanítóink hatalmas, lelkes tábora jött össze júl. 5-én az ország fővárosába, hogy fel-emelje szavát azon újabb merényleti kísérletek ellen, melyek az új népoktatási reform-javaslatban az egyház joga ellen bennfoglaltnak. Ezzel a javaslattal bizonyos oldalon roppant nagyra vannak s fennhangoztatják annak különösen azon jó tulajdonságát, hogy előbbre viszi a nemzeti oktatási ügyét. No hát ezen a gyűlésen alaposan rácafoáltak erre a nagyhangú állításra. Sőt egyik szónok Billinszky Lajos dr. a nagyszabemű tanítónőképző igazgatója kimutatta, hogy a javaslatnak a tanítóképzésről szóló fejezete határozottan a nemzetiségek javára dolgozik, mert az állami bizottság előtt oláh vagy német nyelven tehet tanítói vizsgálatot a jelölt — az egy magyar nyelvet kivéve. Ebből tehát az következik, hogy semmiféle alkalmazott, még a tanfelügyelő sem lehet tagja annak a bizottságnak, ha nem tud oláhuul vagy németül. A törzsgyökeres magyar tanfelügyelő tehát számúve lesz. Előáll az az abszurdum, hogy magyar állambizottság oláh vagy német nyelven fog vizsgáztatni. Ezzel szemben a szónok határozati javaslatának egyik pontja szerint azt kívánja törvényben kimondatni, hogy Magyarországon minden képző tannyelve csak magyar lehessen. — Kikelték továbbá a szónokok különösen az ellen, hogy a reformjavaslat mindenképpen esorbítja az egyház jogát, továbbá, hogy a képzettségre vonatkozólag egyforma követelményeket állít fel az összes tanítókra nézve, de a javadalmazás tekintetében mélyen sértő különbségeket tesz. A gyűlés ezek alapján ünnepélyesen tiltakozott az államhatalomnak az egyház tanítószabadságát megtámadó tervezete ellen. Tették pedig ezeket a hátor és

ferfiass nyilatkozatokat azok a szegény, koldus fizetéssel bíró, nagyrészt terhes családdal rendelkező katolikus tanítók, akik pedig a kormány retorzióját könnyen megérezhetik. Annál lehangolóbb volt tehát az a fájdalmas tapasztalat, hogy ilyen ünnepélyes manifesztáció alkalmával éppen azok az egyházmegyei tanfelügyelők voltak távol, akik állásuk kötelességével fogva is meg kellett volna, hogy jelenjenek s erkölcsi és anyagi függetlenségükkel fogva az egyház jogaiért nyíltan s munkatársait is buzdítva állást kellett volna hogy foglaljanak.

A nagygyűlés — igen helyesen — Keményffy Kálmán (Esztergom) indítványára sajnálkozását fejezte ki azon méltánytalanság, sőt jogtalanság felett is, hogy mikor a magyar népoktatás ügye javarészen a katolikus tanítóság vállain nyugszik, a kultuszminiszter az új népoktatási javaslatot tárgyaló ánketre csak két róm. kath. felekezeti tanítót hívott meg. Az impozáns mederben lefolyt gyűlés tanubizonyossága annak, hogy a kath. tanítók higgadtan, komolyan gondolkodó férfiak, a kik képzettség, hazafias érzés s egyházukhoz való hű ragaszkodás tekintetében bármely más testület kiállják a versenynek. Vajha áldozatkészségüknek, tiltó szavaiknak meglebbe megerdemlet gyümölesse.

— **Oltárszentelés Radnóthon.** A radnóthi oltáregyesület sok fáradság és kétevi buzgó utánjárás által elérte egyik kiváló óhajának teljesítését, t. i. azt, hogy a szép román stílusú kegyúri templomban egy szép mellékoltárt állíthatott fel Isten dicsőségére és Szent Antal tiszteletére. Örömmük tehát most teljes az oltáregyesület tagjainak. Hiszen különös isteni segítségére s áldozatra kész lelkek adományára volt szükség, hogy az alig 70 tagot számláló oltáregyesület 1700 korona értékű oltárt emelhesen szoborral és szent serral ellátva. — Ezen új oltárt a plébános felkérésére Pál István apátkanonok referens áldotta meg püspöki engedély mellett e hó 3-án. Öröm volt látni, miként vetelkedtek az oltáregyesület választmányi tagjai azon, hogy ez új oltárt szebbnél-szebb kellekkel elláthassák. Az oltár megáldása előtt Pál I. apátkanonok szívéhez szóló beszédben magyarázta meg a Szent Antal kultuszt, figyelmeztetvén azonban a híveket arra is, nehogy a szentek iránti tisztelet tulhajtása által szélsőségekbe essenek. Ezután megáldván az új oltárt, Veress Lajos ker. esp., Mártonfy Sándor székfalvi és László János helybeli plébános asszisztálása mellett a nagymisét celebrálta. Mises után az oltáregyesület választmányi tagjai a plébánián összegyűlvén Deák Ignác német olt. egyesületi buzgó elnök vezetése mellett megköszönték a benedikálást végzőnek az Isten dicsőségére tett fáradságát. Nekünk pedig az a reményünk, hogy a pieziny oltáregyesület fáradozásának következtében nem sokára a harmadik oltárra is rákerül a sor. — Adja Isten!

— **Hármas ünnep.** Szép és többszörös ünnepnek volt részese Csik-Somlyón a szt. Péter egyházközsége szt. Péter és Pál napján: búcsú, primicia, 25 éves találkozó egy kalap alatt. Szt. Péter hitközsége búcsúját tartotta, az ünnep emelésére épen alkalmoszerűleg Glósz Oszkár, újonnan felszentelt pap, a község szülőtte mondotta az ünnepies nagy misét első szt. miséje gyanánt. A hitközség érdemes és buzgó lelkipásztora Kassai Lajos pedig skiváló állású volt osztálytársai huszonné éves emléket ülték annak, hogy Csik-Somlyón éretté váltak. A magasztos templomi ünnep után, melyet az ismert szónok Imre Domokos talpraesett szt. beszéde sokáig emlékeztetéssé tesz a szívekben, a helybeli plébános házában barátságos ebéd volt vig tóztokkal fűszerezve az ünneplok egészségére.

— **A csiksomlyai lelkigyakorlatokon** (júl. 4—8.) résztvettek névsora:

- Székelyi Majláth Gusztáv Károly, erdélyi püspök.
 Albert Ferenc hittanár, Brassó.
 Antal József plébános, Cs.-Menaság.
 Ágoston Ignác lelkész, Törökös.
 5 Baka János lelkész, Zágón.
 Balló János plébános, Cs.-Madaras.
 Balog József hittanár, Csiksomlyó.
 Bálinth György regens, Csiksomlyó.
 Bálinth Lajos plébános, Cs.-Csatószeg.
 10 Ifj. Bálinth Péter káplán, Sz.-Keresztúr.
 Benke János lelkész, Gy.-Középlök.
 Biró Kálmán káplán, Gy.-Szentmiklós.
 Boeskor Zsigmond lelkész, Hodos.
 Boér Károly káplán, Brassó.
 15 Bors László plébános, Imecsfalva.
 Buday János plébános, Lupény.
 Csato János tanár, Cs.-Somlyó.
 Czimbalmos József tanár, Maros-Vásárhely.
 Id. Eröss József tanár, Cs.-Somlyó.
 20 Ifj. Eröss József káplán, Gy.-Szárhegy.
 Fazakas Gáspár tanár, Cs.-Somlyó.
 Fáraó Simon alesperes-plébános Cs.-Szépvíz.
 Fejer Manó alesperes-plébános Sepsi-Szt.-György.
 Dr. Fejér Gerő regens, Gyulafehérvár.
 25 Fekete Imre lelkész, Fenyéd.
 Fuchs Gusztáv plébános, Attyha.
 Gábosi Dénes káplán, Gyimes-Középlök.
 Gáspár István tanár, Kézdívásárhely.
 Dr. Gvárfás Tihámér tanár, Brassó.
 30 György Lázár lelkész, Märefalva.
 Hosszú Ferenc, fősperes-plébános, Cs.-Szt.-Király.
 Ince Domokos lelkész, Cs.-Csicsó.
 Jakab Lajos alesperes-plébános, Csik-Szt.-Mihály.
 Kacsó Boldizsár káplán, Gy.-Ditró.
 35 Kassai Lajos plébános, Csiksomlyó.
 Kádár József lelkész, Cs.-Mindszent.
 Kádár Máttyás káplán, Cs.-Rakos.
 Karácsony József kép. igazgató, Cs.-Somlyó.
 Kiss András plébános, Orozshégy.
 40 P. Koch Sándor h. igazgató, Kézdívásárhely.
 Konecz István plébános, Cs.-Tusnád.
 P. Koródi Berárd, kép. tanár, Cs.-Somlyó.
 Koródi Mihály lelkész, Cs.-Szt.-Miklós.
 Kovács András káplán, Cs.-Karczfalva.
 45 Körösi Géza exp. lelkész, Cs.-Taploca.
 László Domokos káplán, Közvényes-Remete.
 Lörcincz Sándor plébános, Cs.-Szt.-Imre.
 Lukács Vilmos lelkész, Cs.-Szt.-Domokos.
 Markaly Antal plébános, Kézdí-Szt.-Lélek.
 50 Máthé István alesperes-plébános, Baróth.
 Meszáros József lelkész Nagy-Káson.
 Miklós István plébános Cs.-Szent-Márton.
 Molnár Miklós káplán, Gy.-Szt.-Miklós.
 Murányi Kálmán fősperes-plébános, Csik-Rakos.
 55 Oláh Daniel káplán, Bereck.
 Oláh Károly lelkész, Kaál.
 Pap Albert lelkész Oláhfalva.
 P. Pál Kap. János zardafónök, Cs.-Somlyó.
 Péter Lajos szentszéki tanácsos, Cs.-Delne.
 60 Péterfy Lőrinc lelkész, Kadicsfalva.
 Petri József káplán, Torja.
 P. Rada Elek káplán, Kézdívásárhely.
 Rack József káplán, Gy.-Alfalva.
 Rancz János alesperes-plébános, Karczfalva.
 65 Ráduly Simon tanár, Sz.-Udvarhely.
 Sebestyén Mózes, alesperes-plébános, Zetelaka.
 Sipos Károly lelkész, Szent-Katolna.

Sólyom Géza plebános, Gelence.

Süller István plebános, Udv.-Szt.-Tamás.

70 Szabó Dénes káplán, Gy.-Remete.

Szabó Ferenc plebános, Bonchida.

Id. Szabó György alosperes-plebános Nagy-Érnye.

Ifj. Szabó György tanár, Cs.-Somlyó.

Szabó János káplán, Sz.-Udvarhely.

75 Szigeti Gyula lelkész, Csikszerebia.

Tamás István plebános, U.-Szt.-Király.

Tina Dénes szentferencendi áldozó pap, Cs.-Somlyó.

Tódor Imre káplán, Gy.-Ditró.

Gróf Toldalagi Samu lelkész, Petrozsény.

Varga Sándor regens, Sz.-Udvarhely.

Várterész Antal lelkész, Gy.-Ujfalú.

Zonda Vince lelkész, Gy.-Tekerepatak.

A szentgyakorlatok vezetője Schlick János Jezusársasági atya.

A résztvevők száma tehát a lelkigyakorlatok vezetőjével együtt: 83.

— **Elhalasztott keresztény szociális kurzus.** Julius második felére volt tervezve a harmadik keresztény szociális kurzus Budapesten. Részint a mezőgazdasági munkálatokkal elfoglalt vidéki közönség, részint a szünidő alatt a fővárostól távollevő papság és tanferfiak tömegesen megnyilatkozott kívánságára, a kurzus idejét szeptemberre halasztotta el a rendezőség, amikor azonban biztosan meg lesz tartva, amennyiben ezen célszerűségi okokon kívül most sem volt más akadály.

— **A szentséges Atya batása.** Egy római újság írja, hogy a napokban a pápa egy görög nem egyesült magyar-osztrák tisztelet fogadott, a kire Ő szentsége külső megjelenése, egyénisége oly elragadó hatást tett, hogy elhatározta, hogy lemond katonai rangjáról s átterve a katolikus hitre, egy római kolostorba vonul vissza.

— **Értesítés.** Dr. Cserni Béla f. hó 7-én elutazott Nyíregyházára, hogy mint a muzeumok és könyvtárak országos főfelügyelőségének szakmegbízottja ott a szabolems megyei muzeumot berendezze. Távollétének ideje alatt a helybeli múzeum gondozásával megbízott Barts Márton tanító. Múzeumunk nyitva van: minden szombaton d. u. 3—5-ig.

— **Mire jó a pap?** Franciaországnak Bordeaux nevű városában egy szabadgondolkodó (más szóval hitetlen) kereskedő szállt be a gyorsvonatnak egy másodosztályú szakaszába, nyomban utána egy útas, a gyári munkások ruhájában. A vonat megindult. A vonat többi között egy kisebb állomáson megállt vízfölvétel végett. A peronon egy pap állott, a ki egy másik vonat érkezésére látszott várni. A kereskedő az ablakon át megpillantva a papot, rögtön ilyen szavakra fakadt: — Ugyan mire való az ilyen naplopó? Ez volt a bevezetés, a melyet nyomban a vallás, a templomok és papok elleni gyalázkodások egész özöne követett; végül hozzátette, hogy legjobb volna a papokat az országból kiűzni. A munkásruhába öltözött útas szónéklül hallgatta a piszkolódások özönét. Egyszer csak fölkelt és a kereskedő elé állt. Hatalmas alak volt, széles vállakkal és mellel, feje majdnem a kocsii tetejét érte. — Nézzé uram — így szólt a kereskedőhöz — a vidék, melyen haladunk, néptelen; az előbbi állomástól már messze vagyunk, a következő pedig még soká érjük el. Az esetben, ha magamnak akarnám az ön pénzt, nem kellene egyebet tennem, mint önt torkon ragadni, jól megszorogatni, a pénzt magamhoz venni s az ön hulláját az ablakon át a mélységbe ledobni és még a kakas sem kukorékolna róla. — De mit beszél ön, kedves barátom? — hebegte a kereskedő halálápadtan. — Hiszen nálam nincs is pénz,

tehát az én meggyilkolásom által mit sem nyerne. — Micsoda? önnel nincsen pénz? Ugyan ne tréfáljon; hiszen ott álltam ön mellett, mikor a pénztintézetben 30.000 frankot fölvettem, a melyet tárcájába téve, a mellénye belső zsebébe helyezte el. A kereskedő erre nem tudott mit szólni, csak remegett, mint a nyárfalevél. A munkás azonban nyomban hozzátette: — Uram, ne feltse se pénzt, se életét, mert tudja meg az úr, hogy én papok vezetése alatt álló iskolába jártam, a hol megtanítottak Istent felni, a mását nem kívánni. És most ebből megtanulja az úr, ha eddig nem tudta, hogy mire jök azok a naplopó papok, a mint őket az előbb nevezte.

Ebből az esetből különben édes hazánkban is sokan okulhatnak.

— **Hogy hívták az „Arany ember” feleségét?** Posgay Miklós Kossuth-párti képviselőnek mintegy 12 éves leánykája, ki a nyitrai irgalmas testvéreknél növendék, június közepén tüdőgyulladásba esett. A baj oly veszedelmes jelleget öltött, hogy jún. 21-én már-már attól tartottak, hogy a kis teremtes eldözta lesz a betegségnek. A lázas szenvedő deliriumában folyton azzal zaklatta az őt ápoló unokanővérét, hogy mondja meg neki, hogy hívták az „Arany ember” feleségét? S biztosította környezetét, hogy ő mindjárt meggyógyul, ha megmondják neki ezt a nevet. S minél jobban emelkedett a láz, annál követelőbb lett a kis beteg, de a rejtelet senki sem tudta neki megfejteni. Az irgalmas testvérek házi gyógytárában van ugyan dover por, ipecacuanha, salyel, carbolsav, de olyan gyógyszer, hogy miként hívták az „Arany ember” feleségét hiába keresné ott a patikában. Mikor a lázas beteg egyre türelmetlenebb lett, hogy megnyugtassák, átűzentek a kórházból a Roskányi-könyvtárba és kérték a Jókai Arany ember-ét. A könyvtáros, kinek az egész dologról tudomása nem volt, azt üzente vissza, hogy most már sötét van, a könyvtárba lámpával nem lehet bemenni, hogy majd másnap reggel. A kolostor kórházából újra kérték, hogy legalább nézze meg hogy hívták az Arany ember feleségét. A könyvtáros, ki valaha olvasta a munkát s valami remlett előtte, azt üzente vissza, hogy Noémi. — S egyúttal azon tűnődött, hogy az irgalmas testvéreknek hát egyéb dolguk sincs, mint azon törni a fejüket, hogy hogy hívták az Arany ember feleségét. A leánykának megmondották, de ő türelmetlenül rázta a fejét, hogy: Nem azt, hanem azt a másikat! — Erre tanácslatul állottak. Azt bizony már a könyvtáros sem tudta volna megmondani. Az éjszaka lázasan mult el, minden félórában csak az hangzott a kis Rózsika ajkairól: Hogy hívták az Arany ember másik feleségét? Majd meglátod, hogy mindjárt meggyógyulok, mihelyt ezt megmondjátok. — Másnap azután megkerült az Arany ember, s kiderült, hogy Timárné asszonyának becsületes neve vala — Timea. És csodák csodája, a kis leány azóta jobban lett, úgy hogy aggodó szülei mult hétfőn egészen megnyugodva haza utazhattak. Sőt néhány nap mulva teljesen egészségesen utazhatik haza a kis beteg is, mivel már tudja — hogy hívták az Arany ember feleségét. Legérdekesebb az egészben az, hogy az Arany embert soha sem olvasta, hanem csak egyszer végignézte szülei velaszínházban. — Az orvos urak recipé-könyve egy medicinával gyarapodik, mert ime, azzal is lehet gyógyítani a tüdőgyulladást, ha az ember megmondja a betegnek, hogy hívták az Arany ember feleségét.

— **Különös irodalompartolás.** Amerikában legújabbán különös módot találtak ki az irodalom partolására. Olyan ingeket készítenek, amely

nek melle hét egymásra ragasztott hóhéher papírlapból áll, úgy, hogy a hét minden napjára jut egy tiszta ingmell. Az egyes papírlapok hátsó lapjára az élelmes föltaláló egy érdekes novellát nyomtatásosokban. A novella olyan érdekes, hogy a ki elkezdte olvasni, az nem győzi bevárni a következő napot, hanem rögtön letépi a többi folytatást is s az egész hétre való inget egy napon használja el. Így aztán a kereslet oly nagy, hogy a föltaláló alig tud a megrendeléseknek eleget tenni.

— **„Védekezés a takarmányhiány ellen”** című füzetben a földművelésügyi miniszter felhívja a gazdaközönség figyelmét az idej takarmánytermés esetleges káros következményeire s ennek megelőzése végett olyan növények közbeszurt termelését ajánlja, amelyek tarlóba vetve meg ősszel vagy később vetve kora tavasszal adnak termést s így a zöld takarmányozás kiújítását vagy a zöldtakarmányozás korai megkezdését, valamint a teli takarmány pótlását teszi lehetővé. A füzet nagyobb számban megküldetett mindazon vármegyék gazdasági testületeinek, amelyekben a takarmányhiány jelentékenyebb. A füzetet, míg a készlet tart, ez iránti kérelemre a földművelésügyi miniszterium kiadóhivatala is mindenkinek díjtalanul megküldi, aki azért egyszerű levelezőlapon oda fordul.

— **Kérelem.** Lapunk szerkesztősége tisztelettel felkéri az erd. róm. kath. státus fenntartása alatt álló minden rangú iskola t. igazgatóságát, hogy az intézetnek a bevégzett tanévéről beszámoló Értesítőjét sziveskedjek címünkre megküldeni. Eddig kézhez vettük 1.) a székeludvarhelyi r. k. főgimn., 2.) a kézdivásárhely-kantari r. k. főgimn., 3.) a csiksomlyai r. k. főgimn. és 4.) a nagy-szebeni r. k. Terézvárház értesítőjét.

— **Kérelem.** A szerdahelyi róm. kath. templom főoltára és orgonája javára kibocsátott gyűjtővek legnagyobb része meg vissza nem érkezvén, alázatos tisztelettel kérem az egyházmegyei főtisztelendő Papságot, a méltóságos igazgató tanács tagjait és a tekintetes Főgondnok urakat: kegyeskedjenek a kezeik közt levő gyűjtőveket, ha mindjárt mit sem sikerült volna is gyűjteniök, a kibocsátó plebánia hivatal címére mihamarabb visszaküldeni, hogy az elszámolás eszközölhető legyen! Szerdahely, 1904. július hó 4-én. A róm. kath. plebánia hivatal.

Kiss József,
lelkész.

Felhívás előfizetésre.

Huszonhetedik évünknek is letűnőben van immár az első fele s most a második felév küszöbén ismételtén beköszöntünk olvasóinkhoz. Huszonhét év egy vidéki újság életében sokat jelent. Jelenti, hogy a lap, mely ezt a szép pályafutást tette, valóban hízagot pótolta s jelenti, hogy feladatát közmegelegedésre oldotta meg. Sok küzdelemből diadalmasan került ki, mert a cél, melyet maga elé tűzött, nagy és magas volt és e cél elérése érdekében önzetlenül s becsületesen dolgozott és fáradozott.

A katholicizmus és a magyar nemzeti eszme volt felirva zászlónkra s mi ezt a zászlót mindig magasan lobogtattuk. Előretörésünkben nem lankasztott közönyösség, sem egyéb akadály.

Az új felévben ismét ilyen felirattal zászlóval jelenünk meg s bizalommal és erős reménységgel kérjük t. olvasóinkat és barátainkat, hogy anyagi és erkölcsi támo-

gatásukkal tegyék könnyebbé a küzdelmet s biztossá a zredményt.

Ajánlják lapunkat ismerőseiknek, társas köröknek, szerezenek mentől több előfizetőt — mi e szívességért a lehető legjobbat igyekszünk nyújtani.

Az egyetlen katolikus lap vagyunk az erdélyi részekben, egymagunk vagyunk hivatva egyházmegyénk érdekeivel szeretettel, őszinteséggel, s mindig a használás célzatával foglalkozni. Tekintse tehát lapunkat minden katolikus igazi barátjának, szükség esetén önzetlen tanácsadójának.

Programmunk ismeretes. Nem adunk hozzá semmit, röviden kifejezhetjük: *pro ecclesia et pro patria!*

Lapunk előfizetésének díja a lehető legeskezelebb.

Egy évre 8 K.

Fél évre 4 K.

R. k. kántorok éstanítók évi 4 K. kedvezményes áron kapják.

A szerkesztőség.

IRODALOM. MŰVÉSZET.

* *Aranyos Erzsike megérkezett.* Versek, írta Revai Károly. Nagyág. Ára? A szerző neve nem ismeretlen lapunk olvasói előtt. Sok hangulatos verse, sok kedves elbeszélése jelent meg a Közm. hasabjaiban. Most ime egy egész kötet vessel állott a nagyközönségéle. A címet első tekintetre nehéz megérteni. Ki az az "Aranyos Erzsike, aki megérkezett." Am, ha elővassuk az első oldalon álló ajánlást, mindent megértünk: "Ki az égből alaszálltál, vénülő szíveimnek vigasztalására; kire husz hosszú eszten-deig várakoztam: neked ajánlom e kicsiny dalo-akat Aranyos Erzsikém, drága kis leányom!" Tehát egy igen-igen boldog apa szíve nyílik meg e versekben, melyeknek mindenike a husz év után beköszöntött Erzsikéről szól.

Őszintén megvallom, egy kissé habozással vettem kezembe a csinosan kiállított kötetet.

Hogyan lehet egy pólvas babáról, ha meg oly aranyos is, nyoleveány darab verset írni úgy, hogy a szerző ne váljék unalmassá, egyhangúvá, mindig friss, új, változatos maradjon. De aztán eszembe jutott a gyermekvilág legkedvesebb poétája Pósa Lajos, aki meg öreg édes-nyáját énekelte meg egy egész kötetben. A kritika ugyan szemére vetette neki is, hogy nem elég változatos, de én nem úgy találtam. A fiú szeretet gyöngédsége, melegsége, rajongása a jó öreg édes anyá iránt mindig új meg új fordulatokban nyilatkozott meg előttem s irigyeltem azt a fiút, aki anyja iránt való olthatatlan szeretetet olyan színesen s mégis egyszerűen, olyan benső melegséggel és közvetlenséggel tudja hirdetni ország-világ előtt.

A szülő szeretete az ő vere iránt még erősebb, hatalmasabb, bensőbb, sokszor szinte érthetetlen mélységű. Miért ne tudna hát egy család után sóvárgó apa a boldogság beköszöntése után lirán mindig friss és új hangot kiesalni annak az aranyos bébének ünneplésére.

Ilyen meditáció után vettem kezembe Revai könyvét. Kezembe vettem s le se tettem, aníg egy húzomban végig nem olvastam. Nem is egyedül olvastam. Az ötödik-hatodik vers után odahíttam az asszonyt, hadd élvezze ő is egy apa derűs boldogságát. Két körülmény — előttem legalább — eldöntötte a verskötet értékét. Az egyik az, hogy én, aki nem rajongom a modern lírai döngésesékek után, egy ültő helyemben végig olvastam, a másik az, hogy az asszony szemén,

kinek gyermekei vannak (tehát a családi élet édesét és keserűjét érezhette) le-lepergett egy-egy forró könyvesep. A versek útát kaptak a szívhez. Kell-e ennél kedvezőbb kritika?

A kötet két részre oszlik. Az elsőnek, a rövidebbnek Vágy a címe. Találós és igaz cím. Mint a szerelem után epedő szűz fűt-fűt, virágot, esőregedező csermelyt, szökkenő madárkát, futó fellegeket megkérdez: hol van? merre van? eljő-e a deli lovag, kire szívzakadva vár: úgy jár a esüggédő férj olthatatlan vágygal a szívében, megkérdeze fűt-fűt erdön-mezőn: Hallottak-e egy piciny leányról? Szakadatlan egy gyermekről ábrándozik, az édes-bajos kis leányról, mert napfény kell neki a házba! Egyszerre vége szakad a kintző vágyakodásnak, az epekedésnek (Remény és Valóság.) Megerkezett, akit vártak! Husz év után egy bajos kis bebé. Haja aranyos, a szeme kék, szája, mint a cseresznye . . . a busongó apa most földvilága jár. És zeng a dal szünős-szűntelen. A nagyvilág minden kinese, minden boldogsága összeszorul a boldog poéta szerény hajlokába, odafűződve egy kicsiny bölcsőhöz.

Leteszem a könyvet s elmerengek újra. Bámulum és irigylem ezt az embert, aki ebben a rideg, fakó világban ily véghetetlen boldog tud lenni. Ilyen benyomások után nem tudok szólni — miként a hivatásos kritikuskok szokták — a verselés technikájáról, a nyelvezetről s több ilyesmiről. Olvasásközben csak élveztem, a bogokat nem kerestem. Olvassák el kérem, igazat fognak nekem adni.

Mutatóul hadd álljon itt két vers. Az első a Vágy ciklusból, a második a Remény és Valóság sorozatából.

I.

Úgy fáj a szívem, hogyha néha

Kis gyermekek közé jutok!

Nekem nincs senkim, hajam öszül,

S tűnnek előlem a napok.

Egy sivár élet áll mögöttem,

S ki tudja mit hoz a jövő?

De azt tudom, hogy gyermek nélkül

A bántó árnyek egyre nő!

Hát mert születtem a világra?

Hogy eljek, mint egy pusztá ág?

S gyöngéd emlékül rám mosolyogjon

Egy elsíratott ifjúság?

Ó, nekem napfény kell a házba!

A napnak a fényes mosolya,

Mely búval áradó szívemre

Ne hintsen árnyeket soha!

És jönni fog! . . . A szívem érzi

A káprázatos sugarat,

Mely beragyogja, mi számomra

A jövőből még megmaradt!

S a fény, mely gyermekem szeméből

Bús eltem alkonyán fakad:

El fog kisérni túl a mesgyén,

S világit a halál sötétjén

Ott lent a csöndes föld alatt! . . .

II.

Fáradtan hazatérek

Othton ki vár reám?

Egy bölcsőben mosolygó

Kis aranyos leány.

Ráhajlok szeretettel

Megfogva kis kezét,

S megszóltam a drága

Aranyos Erzsikét.

Kacag, kacag szűntelen

Mosolya isteni!

Nem tudja más e földön,

Csak én, megérteni.

Azt mondja szeme szája,

Midőn mosolyg reám:

— Csak tégedet szeretlek

Én édes jó apám! —

* *Az Örökimádás* című katolikus folyóirat június (6) száma rendkívüli dúis tartalommal jelent meg, melyből különösen kiemelendők a következő cikkek: Imádjuk őt mélyeséggel hittel! — A szentmise hallgatása. — Az oltár. — Oltáregyesületi szentgyakorlatok. — Az Eucharisztia zeneje. — A lélek világa. — Ágnes vagy az Oltáriszentség kis menyasszonya. — Kimutatás a Budapesti Központi Oltáregyesület által 1904-dik évben ajándékozott tárgyakról. — Oltáregyes. ügyek. — Elmelkedés a legfőbbesébb Oltáriszentségről. — Irodalom. — Az Oltáregyesület elhunyt tagjai. — Hirdetések. E valóban életrevaló folyóirat a Központi Oltáregyesület (Budapest, IX. ker., Rákos-utca 5.) kiadásában jelenik meg s előfizetési ára egy évre csak 3 korona. Ajánljuk t. előfizetőink pártfogásába.

A szerkesztő üzenete.

Pesszimistának. Tudjuk, hogy neheztelését, sőt talan haragját is ismetetlen magunkra vonjuk, mindazonáltal cikkét (Mi volna jó? IV.) nem közölhetjük. Ezt ő is sejtette s sejtelmét így fejezi ki: ". . . ők (t. i. a szerkesztők) a nyilvános vitában, saját lapjukban mindég győzők lesznek, mert legyőzetésüket nem közik." Ha e szavakat úgy érti, hogy minden lap szerkesztőségének egyik-másik kérdésben határozott álláspontja s határozott irányelvei vannak: akkor a beszéd helyes, mert úgy fe fogyottágra vallana az, ha valamely szerkesztőség s felvetődő számtalan kérdés között ide-oda ingadoznék, mint a dióhéj a tő hullámain. Ha azonban szavait úgy érti, hogy cikkével legyőzte a mi álláspontunkat s mi ezért nem közöljük sorait: akkor téved. Mi egy álláspontot csak addig védünk, amíg annak helyességéről meg vagyunk győződve, de ha valaki az ellenkezőről argumentumokkal, de nem személyeskedéssel, meggyőz: akkor kétszék vagyunk meghajlani. Ön azonban fogja magát s egy kísérő levelben, valamint két és fél oldalra terjedő cikkecskéjének egy egész oldalán, mintegy bevezetesképpen eszéked és szurkal s utasításokat ad a szerkesztőnek, hogy mit jegyessen meg s mit ne s tanácsolja továbbá a szerkesztőknek, hogy ne legyenek érzékenyek, ne idegesek . . . stb. (Higye el, nagyon nehéz dolog ez!) Hát ugyan kérjük szeretettel, mit tartozik mindez egy általános érdeki kérdés megvitásához? Mit érdekli a nagy közönséget, hogy önnek milyen véleménye van a lapszerkesztésről? Tessek a mi viszonyaink között „tettekkel tényszerű"! Aztán cikkének a tárgyát kerülgető része pedig a felvetett kérdést — saját szavait idézve — így oldja meg: „És most utóljára kérdezem: Mi volna jó? Nem is töröm sokat eszem rajta, nem hordok fel en sok anyagot a gondolkodásra, rövid néhány szóba foglalom, hogy mi volna jó. Ha Adam és Éva nem vétkeztek volna. Úgy nem kellene kérdezetni: Mi volna, lenne jó, mert akkor minden jól volna." — Persze, persze. Akkor bizonyan ön sem lett volna pesszimista: akkor csakugyan senki sem törné a fejét azon, hogy mi volna jó, hogy miként lehetne az égető bajokat orvoslani, hanem szép esőndesen ülne a paradicsom árnyas berkeiben s hűsülne a Tigris és Eufrates locsogó habjaiban. Lám milyen simán és könnyen meg lehet oldani mindent. Csak fejen kell találni a szöveget!

P á l y á z a t.

— *A magyarigeni*, róm. kat. kántortanítói állásra, pályázat hirdetteték. Évi jövedelme ezen állásnak püsp. uradalmi pénztárból előleges havi részletben a következő: 1) 600 korona törzfizetés. 2) Gabonajárandóság megváltása 120 korona. 3) 15 veder must, vagy készpénzben 60 korona. 4) 100 kor.

rona évenkénti püspöki segély. 5. A Veszprémi alpból 25 korona. 6) 2 öl tűzifa, melyből az iskola is fűtendő 7) 100 korona ötödéves pótlék. 8) Stola mintegy 30 korona. 9) jó lakás. 10) csaknem 2 hold nagyságú gyümölcsös és veteményes kert. — Kötelessége a kántor-tanítói, valamint a sekrestyés és harangozói teendők végzése. — Pályázni öbajtók kellően felszerelt folyamodásukat folyó év július hó 23-ig Püspök Úr Ö méltóságához nyujtsák be. Magyarigen, 1904. július 5.

Sántha János,
plebános.

Elado zongora

Egy teljesen jó karban levő zongora jutányos áron azonnal eladó.

Értekezhetni: **HAAS VILMOS**
Európa kávéházában.



Lehetővé teszi, hogy a szobák mázolás alatt is használtassanak, mivel a kellemetlen szag és lassu, ragados száradás, mely olajfestékeknek és az olajlakknak sajátja — elkerültetik. E mellett használata olyan egyszerű, hogy kiki maga végzheti a mázolást. A palló nedves tárggyal feltörölhető, anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni

színezett szobapalló fénymázt,

sárgásbarnát és mahagonibarnát, mely akáresak az olajfesték födi be a pallót s egyúttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazhat régi és új pallóra. Teljesen beföd minden foltot, korábbi mázolást, stb. van azután

tiszta fénymáz (színezetlen)

új pallóra és parkettra; mely csupán fényt ad. Különösen parkettra és olajfestékekkel már bemázolt egész új pallóra való. Csak fényt ad, emel-fogva nem födi el a fanustrát.

Postacsomag, körülbelül 35 négyszögmeter (2 közép nagyságú szobára való) 5 frt. 90 kr. vagy 9¹/₂ marka.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktáron vannak ide küldendők. — Minta mázolások és prospektusok ingyen és bementve küldetnek. A bevásárlásnál tessék jól vizsgálni a cégre s a gyári jegyre, mivel ezt a **több mint 35 éve létező gyártmányt sok felé utánozzák** és hamisítják, rossz és gyakran a célnak meg nem felelő minőségben hozzák forgalomba.

Cristoph Ferenc

a valódi szobapalló fénylakk feltalálója
és egyedüli gyártója.

== FÖRAKTÁR: ==

DAHINTEN VIKTOR

vaskereskedésben GYULAFEHÉRVÁRT.

Pályázati hirdetés.

Az erdélyi róm. kath. státus gimnáziumaihoz a következő állásokra pályázatot hirdetünk:

1. a brassói rk. főgimnáziumhoz:

- a történelem-latin és
- a mennyiségtan-természettani tanszékre.

2. A kolozsvári rk. főgimnáziumhoz a tornatanítói állásra, a melylyel kapcsolatos a délutáni játékok vezetése is.

A helyettes tanár fizetése 1600 korona; a rendes tanáré 2400 korona. 200 korona öt éves korpótlék 560 korona szálláspénz és esetleg előlépés magasabb fizetési fokozatra.

A tornatanító fizetése 1600 korona, idővel előlépés 2000 koronáig és 490 korona szálláspénz.

Az állásokra a gimnáziumok állami segélyezésére vonatkozó szerződés szerint a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr Ö Nagyméltósága nevez ki.

Az életkort, vallást, családi állapotot, végzett tanulmányt, hadkötelezettségi viszonyt és netán eddigi szolgálatot igazoló okmányokkal és tanári képesítő oklevéllel felszerelt folyamodványok f. evi július hó 4-ig Gr. Majláth Gusztáv Károly dr. erdélyi püspök urhoz Gyulafehérvárra adandók be.

Kolozsvárt, 1904. június 27-én.

Gr. Kornis Viktor,

alelnök.

Dr. Bocskor Mihály

h. titkár.

PÉNZ

4°-OS törlesztéses kölcsönöket

nyujtunk budapesti és külföldi elsőrangú pénzügyintézetektől a földbirtok és ingatlan ³/₄ értékeig I. és II. helyre 15 | 65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezes és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre gyorsan és diszcreten.

BANK- ÉS MAGÁNADÓSSÁGOK CONVERTÁLÁSA.

MELLER LAJOS és TÁRSAI bankbizomány BUDAPEST, VI., DAVID-UTCZA 15. ● (Törvényszékiileg bejegyzett cég.) ● (Válasz belyeg.)



SZŐLŐUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas. bárkuszo természetű) mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. — hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják hazukat az egész szőlőcseres idején a legkitünőbb muskatály és más edes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legeskeletyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekbbsé disze, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyebire használható részekből. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki czímét egy levelezőlapon tudatja.

Czím: Ermeleki első szőlőültvénytelep Nagy-Kagya, Szekelyhid. u. p.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, göres és más ideges állapotban szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabad, Hafftyú gyógyszerár által Majna Frankfurt.



A kinek

eladó **birtoka** van, vagy a ki **birtokot** venni szándékozik, vagy ha eladásra szánt

könyvtára, irodalmi műve, zene eszköze, festménye, régi könyve, olajfestésű képje, szobra, fegyvere, régi pénze, ékszere, butora, háztartási, gazdasági és más eszköze van, az hirdessen a **KÖZMŰVELŐDÉS**-ben, mely lap a felsoroltak iránt érdeklődő közönség körében igen nagy számban forog közkezen.

Hirdetések jutányos árban felvételnek e lap kiadóhivatalában.

A Dr. SCHMIDT fő-törzs és tisztíró-orvos-fele

FÜLÖLAJ

gyógyít időszakos süketiséget, fülfájást, ful- és nagyothallást, még idült esetekben is. Egyedül kapható üvege 2 frt a Dr. ROTSHNEK EMIL gyógyszeráránban. DEBRECZEN.

ANGSTER JÓZSEF és FIA

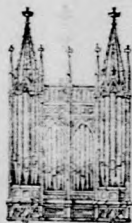
pécsi, kalocsai, győri és kassai székesegyházak orgona-építője. **Orgona és harmonium-gyár**

PÉCSETT.

Alapítottatott 1867.

Két arany, egy ezüst és egy nagy milleniumi eremmel kitüntetve.

Ajánljuk kitünő hangú és erős szerkezetű **crescendo orgonáinkat**. — Különösen a legújabb **légnymatu** (pneumatical) rendszer szerint épült orgonáinkat, melyek a rendkívül könnyű játékmód és regisztrálás mellett még azon nagy előnnyel is bírnak, hogy a **templom nedvessége** nincs befolyással rájuk.



Legjobban bizonyítja műveink jóságát, hogy üzletünkben 450-nél több **új orgona mű** került ki.

Raktaron kitünő hangú **harmoniumok minden nagyságban** (155 koronától 1000 kor.-ig).

Mindenemű **javitásokat, hangolásokat és átépítéseket** olcsón elvállalunk.

Árjegyzéket kívánatra ingyen küldünk.

Sürgöny: Blaskovits Sokszorosán kitüntetve.

TEMPLOM FESTÉS.

Első országos műfestészeti és iparművészeti intézet. Alapítottatott 1887-ben



BLASKOVITS BÁTORI MIHÁLY

Szabadka, VII. kerület, Erdő-sor 66. szám.

A főt. papságnak bíboros hercegrimás úr ő eminenciája 67.998. szám alatt és Tolba Festetich Tassilo gróf úr ő nagyméltósága által ajánlva. Az oktatást ő nagyméltósága Császka Gy. kalocsai érsek úr nagylelkű áldozatkészsége folytán olaszországi műfestők és műmárványozóktól nyertem

Templomfestés stílus szerint, gipsz-márvány (stucco), keresztet aranyozása állvány nélkül. Templommeszelés eső által le nem mosható. **Oltárképek festése művészi kivitelben bámulatos olcsón.** Szegényebb egyházaknak 25% engedmény! **Elismerő nyilatkozatok rendelkezésre bocsájtatnak**

Olajba oltárkép

magas entm.	50	70	90	100	125	160	180	220
korona	25.—	40.—	55.—	70.—	100.—	125.—	170.—	200.—

Egy életnagyságú arckép, mert örök becsé van és egyszersmind szobadisz. továbbá előnyös nász-, nev- és születésnap, vagy egyéb alkalmi és ünnepi ajándéku szolgál. — Ezeket az arcképeket bármilyen beklüdtött fenykép után a legfinomabl. kivitelben készítem e

Nagysága 25×32 35×45 55×65 65×80 75×110 85×125 100×150

	18	25	40	55	95	120	180	
--	----	----	----	----	----	-----	-----	--

Poichromozott fa-szobrok,

magas emt.	50	70	90	120	140	150	160	170	180	200
korona	30.—	40.—	50.—	100.—	135.—	150.—	170.—	185.—	240.—	300.—

aranyozott szelvel